

קולנוע עם נשמה

מאת רפאל בשן

לכסות „משטח“ של 360 מטר בציורים שכל אחד שונה, מדובב אליך ב„לשון“ אחרת.

מה אין כאן? דוד המלך מנגן בגבול ולידו עושה להטים שהיקפו תריסר מטרים לפחות. קצת הלאה מכאן נצבח לה המרזה של הציור, ממול על הכתל זמר עממי וממש לרגליו פסנתרנית ב" לבוש „גאלה“ לא הרחק ממנה, משת" רעת לה בנחת על קיר שלם המרזה של הפיסול, ואין זה עדיין הכל. אומר ברי" לצקי: „בחי" כל פעם אני מגלה משהו חדש בציורים האלה. פרלי כבר הסביר לי אלף פעם כל מוטיב ומוטיב. ופתאום אני מוצא שהתריס אשר בקיר הפך לוח תווים לזמר, ושתי הגורות הדולקות הם עיניה של אלילת השמחה.

שאלנו את פרלי: שפיר, אבל מה לחסיד רוקד אצל מכונת הסרטה ולדוד המלך אצל עושה הלהטים? — פרלי מחכך פדחתו ואומר: זאת באמת שאלה, ומנמק: אין קשר הניוני-שכלי בין המו"טיבים. אולם השתדלתי כי ריתמוס צב" עוני יהיה משותף לכולם. הם נכנסים זה בזה, משלימים אחד את משנהו, תכליתם: לתת לצופים הרגשה של מציאות. אחרת מזו היומיומית האפורה המדכאה בחוצות. נתתי שפע צבעים, אומר פרלי, נתתי זרבה מוטיבים, יבחר לו כל אחד את המדבר ללבו. זהו כמו ספר עם גובלות, פתח וקרא את זו המוצאת חן בעיניך.

אביעזר כיבה את האורות, פרלי הדליק את הנורות החבויות בתוכלי הציורים. „הסקרפיטור“ נותן אפקט מיוחד של ער" מס בהיותו מגולף בקיר. לא הציגו פרס, אבל דוד המלך דומה כצועד לקראתך מתוך הקיר, מצלמת המרטה זעה בכיוון לאולם, הזמר העממי היה עצוב מאוד, כנראה שלא אכל זמן רב. עישה הלהטים לעומת זאת פיזו זורק כדורים לאויר, מוזת הציור הסתכלה סביב בספרנות מ" רובה, היתה לנו הרגשה שיש לו נשמה לילולניע, ו...נשימה.

ליקר שכחנו: הקולנוע יקרא „פאר“ וייפתח בעוד כשנעייים, יש בו 850 מקומות, איורור ומיכון מודרני. בפנים האולם אסור יהיה לעשן, ולפצח גרעינים, איש אמנות נודע אמר לפרלי ולאביעזר: הציורים האלה מחייבים שלא תציגו כאן סרטים קלוקלים. זהו! קופץ פרלי, אי מרתי לאביעזר שאני רוצה כי יהיה לי מה להגיד בקשר לסרטים שיוצגו ב" „פאר“. ברליצקי מחייך בספקנות, בקיל" נוע הושקע הון תועפות. „צריך להוציא גם משהו“, ובכל זאת: אנו בטוחים נ"י בוק ג'ונס ובני דמותו לא ירגישו עצמם בטוב בין קירות „פאר“ ויוקירו רגליהם משם אל אולמות ישם אין דוד המלך מ" ציץ מן הקיר.

הייתי רוצה שיהיה לי קיר ארוך-ארוך, קיר מוצב וחלק, קיר השייך רק לי! הי שנים עברו, פרלי פלציג עבר להשתלמות באיטליה, אח"כ עלו ארצה. יצאו לו מוניטין של מומחה לעילא לעבודות פסי פס. הריקונסטרוקציו; של מרצפת בית אלפא — שלו היא המוזיאקה ב„דן“, וזו אשר במלון „ציון“ החדש — פרי יצירתו הם. רקדנית מצרפת שסירה בארץ טי פרה אודותיו לפיקסו, כתב האמן הדגול לפרלי: „הייתי הפץ מאוד שתשלח לי אבני מוזאיקה מארץ הקודש, אפשר ר" אעסוק בזה קצת. פרלי שלח, היתה חלר פת מכתבים רבת ענין עם פיקסו, מי יודע מה עתיד עוד סיקסו ליצור מהפס" פסים שלנו — ובינתיים: פרלי עודנו חולם על קיר גדול שיהיה שלו, כולו שלו.

איננו יודעים כיצד, אבל עובדה היא שברליצקי ופלציג נפגשו לפני שני תיים. אמר ברליצקי: אני עומד להקים קולנוע, והייתי רוצה שזה יהיה משהו מיוחד באמת, שאל פלציג: וקירות יש לך שם, מה? היך ברליצקי: קירות? כמה שאתה רוצה, היסס פלציג, התסכים לתת לי אחד? אחד? אמר ברליצקי — כולם שלך, עשה בהם כטוב בעיניך. רק זכור: אף סנטימטר פנוי, הכל מלא ציורים, אתה מבין למה אני מתכוון? הצטחק פרלי: אם אני מבין אותך? וב" רליצקי הרהר: כמו כל האמנים — מי שונה קצת, כי כן: מה יודע אתה על חלומות שכנגד...

פרלי קיבל „מרחב“ של כ" 360 מטר מ" רובע, בפנים האולם, הוא החליט לצייר לפי שיטת „הסקרפיטור“ האיטלקית, וזו הדרך: מכסים את הכתלים בארבע שכי בות טיח מגוונים שינים, לאחר מכן מ" גלטים בסכין מיוחדת צבע מתוך צבע לפי תרשימי ציור המוכנים מראש. ספרו לנו: פרלי נכנס לאולם עם בוקר, לקח אתו סולם וסכין, בערב יצא בגדיו מרוי בבי טיח, פניו חיוורות, ובפנים — 20—30 מטר קיר שהפכו חסיד רוקד „ריקוד מצוה“, השטריימל על ראשו, וציצייתיו מתנפנות... למעלה משנה נאבק פרלי עם כתלי הקולנוע, הוא „שפך“ עליהם כמויות ענק של טיח צבעוני, דמיון, וברי הכי אומרים: כשרון! יש כאן כשרון בלתי רגיל, דמו בנפשכם:

הוליבוד שבקליפורניה הוא מקום נהדר לחיות בו, — אם, במקרה, אתה תפוח"זהב. (מ. אלן)

מה אתם יודעים? אומרים בעלי בתי הקולנוע שעה שאנו באים אליהם בטרוניות לאמור: כמה אולמות משלכם, וגושאי שמות מצלצלים דווקא, הם מ" סואבי רצפה, ספוגי זיפה, וקלוסי טיח עד שהיו יכולים לשמש בתי מרזח לו היו זוכים ברשיון למכירת משקאות חרי" פים. מה אתם יודעים? הם אומרים. את צינורות הביוב העשויים עופרת גנבו לנו חצי תריסר פעמים מבתי השרות. לך תדע מי עשה זאת, מוכרים את זה למוסכי מכוניות „על המשקל“ כנראה שזה משי תלם יפה. „ריפוד הכסאות קרוע? בואו לשורות הראשונות וראו: בסכין גילוח „פשטו את העור“ מעל הכסאות, הוציאו את קפיצי המתכת, פרקו את משענות העץ של המושבים, ויש „ספורט“ מיוחד. כיבוי בדל הסיגרית על „גב“ המושב, ראינו: מושבים חרוכים, מלאי „צלקות“ שחורות. אז מה? אומרים בעלי האולמות, כלום כדאי לתקן, לנקות, לשפץ הכל מ" חדש כדי שיהיה מה „לפשוט“ בסכין גר" לוח? ועוד הם טוענים: הקהל בא לסרט ולא לאולם, תן לו סרט טוב ומותח, והוא ישב לך אפילו על ארגזים ופחי נפט, ואחד בעל בית קולנוע ותיק אומר: שמי עו ממני, אני לא מהיום ואתמול בענינים, זהו הקהל אצלנו, אפילו אם תתלה אור" גינלים של רמברנדט על קירות האולם, לא יואיל כלום וערב אחד תגלה על ת" מונה כתובת ענק בעפרון אדום לאמור: „יוסקה חיים והטבוצה מרחוב הכרמל היו כאן, מי שיבוא אחרינו שיחתום את שמו...“

אביעזר ברליצקי, צעיר חופני צנום וש" חור"בלורית, חשב אחרת, הוא היה בן עשר עת התגנב לראשונה לבית ה" קולנוע הערבי אשר בעיר התחתית. ב" הפסקה ניבט בכתלים זרועי הכתמים ר" אח"כ חשב לו: כשיהיה לי בית קולנוע, אכסה את כולו בציורים, את כולו, עד הסנטימטר האחרון! כדרך העולם נשאר החלום בגדר דמיונות של ילדות, ברי" לצקי פתח מוסך והתפרנס על מכירת חל" קי חילוף.

הרחק מכאן, בעיר גומנית קטנה חלם נער בן 10 חלום אחר, הוא — פרלי פלציג, ילד יהודי צנום וחסר מגוחה, היה מתרוצץ על פני המדרכות עם גיר בידו ומצייר, ומצייר, ומצייר. המורה ב" ביי"ס לא שבע נחת, הוא אמר להורי פרלי: אני באמת אינני יודע מה יש לו לבן שלכם, אינני תופס כלל מגין צמאון כזה לציור בגוף כה חלוש וקטן... פרלי כיסה כבר את כל מדרכות העיר בפרי" שים, רכבות, מכוניות, ועוד דמויות שרק הוא ידע את פשרם, בעיר כינוהו: „ה" נער עם הגיד“, כאשר סיים פרלי את „כיסוי“ המדרכה האחרונה, הועיר לעצמו: הייתי רוצה פעם לצייר בלי להתכוסף.